

عنوان مقاله:

عدالت اجتماعی از دیدگاه سنایی و نجم رازی با نگاهی به نظریه عدالت ابن خلدون

محل انتشار:

نهمین همایش ملی پژوهش های زبان و ادبیات فارسی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

عباس محمدیان - دانشیار دانشگاه حکیم سبزواری

مریم غفاری جاهد - دانشجوی دکترای ادبیات فارسی دانشگاه حکیم سبزواری

خلاصه مقاله:

در فرهنگ ایرانی، شاه به عنوان سایه خداوند بر روی زمین، واجب الطاعه بوده و در فرهنگ اسلامی نیز سلطان و خلیفه به عنوان جانشین پیامبران از سوی خداوند مأمور به اصلاح امور جامعه و شبانی رعیت هستند. در قرآن و حدیث، دادگری و عدل گستری از صفات مهم شاه شمرده شده و این مضمون به آثار گویندگان راه یافته است. سنایی از شاعران قرن پنجم و ششم هجری، در کتاب حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه ضمن نصیحت شاهان و امرا، آن ها را به دادگری و رفتار عادلانه بارعیت فراخوانده و از تبعات بد ستمگری بیم داده است. نجم الدین رازی، صوفی قرن هفتم، نیز در بخشی از کتاب مرصادالعباد، به موضوع عدالت پرداخته و شاه و بزرگان را به برقراری عدل و قسط در جامعه تشویق نموده است. در این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی، نظریات این دو صوفی ایرانی در باب عدالت و نتایج آن، با نگاهی به نظریه عدالت ابن خلدون، به صورت تطبیقی بررسی شده و نتیجه حاصل شده که نتایج عدل از دیدگاه سنایی و نجم رازی یکسان است و از دیدگاه هر دو، دوام ملک و آسایش ملت در گرو اجرای عدالت است، اما در دیدگاه نجم رازی گرایش به مبانی مذهب بیشتر دیده میشود و نیت عمل به دستور خداوند را مد نظر دارد و در کنار آن تبعات دنیوی عدالت را نیز بیان می کند.

کلمات کلیدی:

سنایی، نجم رازی، عدل، عدالت، ابن خلدون.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/829393>

